

beviste hendes varme bløde Haand mig snart om, at hun ikke er en Mand.

Efterat Sjenslynets første Glæde havde sat sig, fortalte Schwarz, at han selv havde været hendes Fader behjælpelig, da denne forlod Danmark for at drage tilbage til Frankrig; at han ved sit Bekjendtskab i Paris havde skaffet Sufette en Plads ved det store Theaters Skole; men at han havde lovet den Gamle, stedse at holde deres Opholdssted hemmeligt. Han havde med hjertelig Deeltagelse fulgt Sufettes Fremstrid og den Lykke, hun havde gjort ved sin første Fremtræden, der tilfulde lovede hende en glimrende Fremtid i Verdensskaden, og ofte havde han havt Møje med at bekæmpe sin Trang til at meddele mig det. For nogen Tid siden var hendes Fader død, og da Kjærligheden til ham var det eneste Bånd, som holdt hende fra at vende tilbage til Danmark, hvortil hendes Hu og Sind stod, saa opgav hun snart efter alle glimrende Udsigter, alle fristende Forlokkelser til et verdensberømt Navn, Rigdom og Glæde, for at modtage en Ansættelse i Kjøbenhavn under langt beskednere Forhold. Strax efter sin Ankomst havde hun formaaet Schwarz til at reise med herud til hendes Barndoms Hjem, og han havde da overtalt hende til at berede mig denne Overraskelse. Hun skulde nu, som han videre fortalte, snart optræde paa det kongelige Theater, og henrykt udmalede han sig, hvad hun vilde blive for dette. Medens han saaledes talte, havde jeg ikke formaaet et eneste Dieblik at drage mit Blik fra hende, der rødmede af Undseelse og Taknemlighed sad ved Siden af den gamle Mand.

Ved vor Hjemkomst blev hun forestillet min Tante som en fransk Skuespillerinde, der skulde give Gjestroller her, og hvem Schwarz havde efterladt i Landsbyens Kro, hvilket var Aarsag til hans Hastværk og Uro. I de første Par Dage af hendes Ophold hos os havde hun allerede saa fuldstændigt vundet Tantes Kjærlighed, at denne med Sorg tænkte paa hendes forestaaende Afreise til Kjøbenhavn. Da jeg derfor Aftenen før denne skulde finde Sted ved Bordet erklærede, at Sufette og jeg vare blevene enige om, for Fremtiden at spille sammen paa Livets store Theater, ligesom vi havde gjort det i Barndommen paa det lille øvre paa Bynten, saa overveiede den Glæde, Tante følte derved, langt hendes Overraskelse over at erfare, hvem Sufette var. Schwarz derimod tabte baade Kniv og Gaffel af Forbættelse og forfikkede, at han bestændigt havde staaet i den Formening, at det var ham, hendes Længsel gjaldt, men nu, da han mærkede, at dette ikke forholdt sig saaledes, saa erklærede han, at en rød Placat aldrig var bleven benyttet i Anledning af et saa letindigt Indfald, som dette.

Brev fra Stockholm.

Den 18de Juni 1866.

Stakkels Alsepot! Medens Søstende, Venner og Veninder ere fløiede bort til Lykkelig og Nydelse, maa Du sidde hjemme i Kaffelovnskrøgen, og hvem kan borge for, at en stikkelig gammel Troldmand vil komme og bade paa dine Længsler og Savn? Hvem kan gjøre Mere for Dig, give Dig noget Bedre, end hvad Du rummer i din egen Indbildningskraft, og hvad Du selv formaaer, naar Du springer Dig affted paa dens Vinger? Saa kom da, Du arme Gendrilla! Sid kun stille i den hjemlige Kro, men lad Sindet flyve bort, idet Diet følger de Steder, hvor vi nu færdes, løstede af en mægtig Tantes lykkelige Virkeliggjørelse, fylde af festlig Jubel, svælgende i det mangfoldige Liv af Naturens og Kunstens, den guddommelige Almagts og den menneskelige Dygtigheds rige Gaver.

Ja, i Sandhed! endstjændt vi her leve som Fraadserer — figurligt talt — unde vi dog saa gjerne enhver af de Mange, hvem en ublid Ejsene negtede den samme Lykke, at tage en Smule Deel i al denne Fælgighed, saavidt den kan gjengives med Pen og Blæk, med Papir og Bogtrykkerhænde. Og naar vi her i Expositionen betragte det træskarne Billede af Stockholm, der tilligemed flere andre Billeder fra Kjøbenhavn er sendt hertil som Vidnesbyrd om vort xylographiske Standpunkt, saa glæde vi os ved, at idetmindste denne lille Part af alt det Meget, vort Die seer, ogsaa kan komme dem til gode, som langt herfra saae Aftrykket deraf i „Illustreret Tidende“. Hvad disse Linier stille sig til Opgave, er da ei heller at gjentage Dagbladets Referater, men, med Henviisning til Billedet selv, at gjøre Tilskuere og Læser det, som vi her have i Virkeligheden, saa overføleligt som muligt.

Den største Deel af Billedets Møllengrund optages af Mälaren, denne

•drottning bland sjöar

•med tusen af öar•

— vi komme altsaa til Stockholm fra Vestsiden. Paa et af de mange Dampskibe, som med Hjul eller Skrue pløie den glatte Flade, der spejler sig i Eftermiddagsfolens Glæde, feile vi hen mod den tætspækkede Bro ved Riddarholmen. Men hvor komme vi fra? O, i Snefetal ligge jo rundt om dette Indhav Byer og Slotte, der kunne have loffet os til en hurtig Udflygt. Lad os være komne fra det nordøstlige Hjørne, hvor Parten forbi det gamle Sigtuna fører op til Stokloster

og videre ad Hyrisaen til Upsal; eller fra et Sted længere borte paa Søens Nordside, fra Vesterås, hvor vi fornemmelig mindes om Kong Erik XIV's gyfelige Fængsel og Død; eller fra Vestsidens, hvor Arboga-Kanalen leder ind til Sjelmaren og hen til Vebro; eller fra Strengnäs, hvis Navn saa tit findes strevet paa Calmarunionens Historieblad; eller fra den lille Stad Mariefred, med det store Slot Grips-holm og dets mange Mærkeligheder; eller fra Södertelje, hvor Kanalen fører ned til Bråviken og ud i Östersjön, eller ind gennem Landet ad Götafanalen; eller blot fra det nærliggende Drottningholm, Sveriges Versailles; eller ikke fra Mere og ikke fra Mindre end et Besøg paa Søens egne Bover, med de tallose, altid veglende og altid loffende Udsigter hen ad Bugter og Vigge, til Birk og Bar paa Holmene og den faste Kyst — allevegne fra kunne vi have medbragt rige Indtryk og rige Minder. Men Du, hist paa Stammen ved Ånen! Du kan jo ikke dele dem med os, og for Dig begynder først Synet nu, idet vi, som paa Billedet, styre Barten mellem Kungsholmens yderste Punt i Forgrunden og Långholmen tilhøire.

Den Deel af Stockholm, som præsenterer sig kraftigt for den Indseilende — rigtig nok især naar han kommer fra Vestsiden, fra Saltjön, men dog ogsaa fra Mälaren, som det kan sees paa Billedet — er Södermalm, paa Grund af dens høide og Bygningernes stolte, amphitheatraliske Beliggenhed. Imidlertid er det ikke Alt Guld, som glimrer, og Södermalm behøver i Virkeligheden ikke at fængsle vor Opmærksomhed længe. Uagtet man her finder en saa stor og bred Gade som Göthgatan, foruden andre, er der dog i Stockholms offentlige Mening en Forskjel mellem Norr og Söder, omtrent som den, Overstou har betegnet ved Titelen paa sin Comedie „Östergade og Vestergade“; der boer naturligvis mange „gentile“ Folk paa Söder, men det er dog ikke Beaumondens Sæde i det hele taget — og Udstillingsbygningen er ogsaa paa Norr. Billedet fremviser Omridset af den høitliggende, kuppelformede Cathrina-Kirke; i Nærheden deraf er Forlystelsesstedet Mosebacke, med den berømte fortryllende Udsigt ned over det store Panorama, hvor Byen og alle tilhørende Bønder og Strands vise sig under Fod. Strax bagved Södermalms-Bjerg findes Termestationen for den vestre Stambane — dog kun den midlertidige, da den svenske Lyrik som bejndt har jätet og snart iværksat den Plan, at bore en Tunnel gennem bemeldte Bjeld, for at føre Banen derigennem og langs Mälaren over til Nordfiden, hvor den skal forbindes med Banen til Upsala.

Vi kunne nu lade Diet gaae ned ad Södermalms bratte Skraanting og standse kun et Dieblik ved „Slussen“, og see da tillige — stjændt paa Billedet kun i antydet Rids — den prægtige Rytterstatue af Carl XIV Johan, modelleret af Fogelberg. I en vis Henseende er Pladsen her ved Slusen og Rytterstatuen af Betydning for den Fremmede, da den, næsten ligesom Høibroplads i Kjøbenhavn, danner et Brændpunkt eller Udgangspunkt for Nutidsfærdselens nødvendige Dæder, de saakaldte Omnibusser.

Følge vi paa Billedet Retningen mod Vestre, see vi Riddarholmen med Broen for de tallose Dampskibe og med den bejndte Kirke, hvis Spir synes dobbelt slankt, fordi det er forfærdiget af gjenembrudt Jern. Her hvile saa mange svenske Konger, og overhovedet slumrer under Riddarholmskirkens Buer en saadan Hærskar af store Minder, at ingen Fremmed undlader at besøge dette stille Hjem; men en Smule affides for den daglige Færdsel ligger dog Riddarholmen, da Strømmingens Hovedpulsare gaar igennem den paa Billedet bagved Riddarholmen liggende „egentlige Stad“, Stockholms City, med de smalle Gader og de endnu smallere Gränder, Vidnesbyrd om dette Kvarters Velde, og forevigede i Historiens Skrift og i de Bellmanske Romancer. Her, hvor vi spænde fra den ene Side af Gaden til den anden, randt Blodet hin mørke Novemberdag fra Christens Bile oppe paa Stortorget; her, i en anden Grænd, fik Møstis sine udsødelige Prygl; hist gaar vi gennem Vesterlånggatan, der kappes med Östergade i Boutikernes Mangfoldighed og langt overgaar den i kroget Sneverhed; der have vi tilhøire den „tydske“ Kirke, her Storkirken og endelig det prægtige Slot, Kestnerens Vesterværk, en Ejsenhed i sig selv, en mangedobbelt Brydelse for Stockholm ved sin Beliggenhed og ved dennes geniale Benyttelse i Bygningsstilens Variation.

Naar Du nu, stadigt i Retning mod Vestre, gaar fra Slottet over til Normalm, og her ikke boier tilhøire, bagud, hen til den første Kirke, Du nu møder paa Billedet, Jacobs-Kirken — oprindelig bygget et Par Menneksaldere efter Stockholm Grundlæggelse, altsaa i det fjortende Aarhundrede; iøvrigt beliggende netop ved Carl XIII's Torv, hvor Udstillingsbygningen staaer — men derimod holder Dig Mälarebreden nærmere, passerer tæt ved den store Clara-Kirke og længere fra Adolf-Frederiks-Kirken, indtil Du kommer over paa Kungsholmen, hvor Konstneren har tegnet sit Billede, nær ved Marieberg, engang Fabrikantlag, nu Høistole for de lærde Militaire, Artillerister og Ingeniører, saa har jeg ført Dig Billedet rundt, og Kredsen er lukket.

Hgens Politik.

Den 2de Juni 1866.

Naar vi betragte den Rækkefølge af Begivenheder, siger „Revue des deux Mondes“ af 15de Juni, der have ført til den nærværende Krig, saa see vi kun to Diebliske, i hvilke en Klog og aarvaagen Politik kunde have forhindret den. Det første Dieblik frembød sig, da Preussen og Österrig gjorde Mine til at sige sig løs fra Overenskomsten af 1852 for at berøve Danmark Elbheretugdommerne, og det andet Dieblik indtraf, da Underhandlingerne mellem Preussen og Italien bleve indledede. Det er ifølge den paa disse to saa afgjørende Tidspunkter af Krigen iagttagne Holdning, at Historien vil bedømme den Politiks Oprigtighed, Klogt og Stykke, som lod Krigen udbryde, eller som ikke forstod at forhindre den. Hvis man i Aaret 1864 var gaaet haand i haand med England, kunde man sikkert have forhindret Österrig og Preussen i at sætte sig i Besiddelse af Hertugdømmerne, der have givet Anledning til den truende Kamp imellem dem, og man kunde meget let have bragt Danmarks Rettigheder i Samklang med det tydske Forbunds. Dette afgjørende Dieblik blev, som man veed, systematisk forømt. Saa frembød der sig dog en anden Leilighed til at forhindre Krigen. Ingen vil negte, at den nærmeste Aarsag til denne Krig er Alliancen mellem Preussen og Italien. Preussen vilde vistnok ikke have været at udfordre Österrig, saaledes som det har gjort, i Spørgsmaalet om Hertugdømmerne, hvis det ikke havde troet at kunne gjøre Regning paa Italiens Bistand og tillige ved Hjælp af Italien paa en vis Overbærenhed fra Frankrigs Side; Italien vilde ikke have tænkt paa at fordrø Venetien med væbnet Haand, hvis det preussiske Cabinets Fjendskab mod Österrig ikke havde forstaaet det den længe attraaede Leilighed dertil.

Efterat Planen til at sammenkalde en Conference var mislykket, forsvandt ethvert Haab om Fredens Bevarelse. Rigtig nok troede man lige til det sidste Dieblik i Berlin, at Alt endnu ikke var afgjort. Man paastod, at den gamle Konge endnu i den ellevte Time var betagen af den mest pinlige Tvivlsraadighed; man antog, at han ikke var utilbøielig til at laane Ören til enkelte tydske Hærstørers Forestillinger, og man sagde, at Bismarck ikke fuldstændigt beherskede sin Souverain. General Manteuffels frigeriske Energi er kommen den dumdriftige Ministers Politik til hjælp. Man paastaaer, at denne med Overlæg har sendt Generalen ufuldstændige Instruxer angaaende Holstens Occupation. Overladt til sig selv unyttiggjorde General Manteuffel ved sine brutale Tvangsforholdsregler enhver yderligere Løven. Den Autoritet, som den preussiske General anmasede sig i Holsten, Stænderforsamlingens Udspaltelse og den østerrigiske Commissairs Fængsling maatte nødvendigvis gjøre Ende paa Wienerhoffets hidtil udoiste Laalmodighed. Man veed, at de Franskes Keiser har troet at burde oplyse Europa om Regjeringens Hensigter under den store Kastlandskrig, der nu er udbudt, og mærkeligt nok er det, at Dplæsningen af Keiserens Skrivelse i den lovgivende Forsamling i Majoritetens Vine har gjort en parlamentarisk Discussion af de store Spørgsmaal, som sætte Verden i Bevægelse, aldeles unødvendig. Det synes, som om Majoriteten har antaget, at den repræsentative Magt meget godt kan udsøes ved at tie, stjændt det sikkert vilde have været meget vigtigt at erfare, om den keiserlige Skrivelse virkelig skal fortolkes saaledes som det er slett i „La France“, der fremhæver, at for et halvt hundrede Aar siden oprettede Europa, der misbrugte sin Magt, et af 40 Millioner Mennesker bestaaende Rige, som, behersket fra Wien og Berlin, skulde danne en forfærdelig Vold mod Frankrig. Österrig trykkede fra Milano med hele sin Vægt paa vort Grændsefjeld ved Alperne, medens Rhinprovincerne vare ligesom Spidsen af en Kaarde, hvis Hæfte omfattedes af Frederik den Stores Österrig og truede det mod Østen blottede Frankrig. Hele denne forfærdelige Bygning er styrtet sammen, og den sindrigste Deel af Tractaterne af 1815 forsvunden paa Grund af en Rivalitet, som man ikke har forstaaet at begrænse eller at holde i Tømme. Under denne Tilstand er det Frankrigs nærmeste Opgave ikke at indgaae nogen Forpligtelse, at forudsæe Alt, at standse Krigen, hvis det er muligt, og at gjøre hvad der staaer i vor Magt, for at undgaae den; men hvis Krigen bliver nødvendig, da kun at føre den for Frankrig, for dets Öre, for dets retmæssige Indflydelse og for dets Storhed: det venter Landet af Keiseren.

Langt mærkeligere end den lovgivende Forsamlings Optraeden er det dog, at medens hele Europas Opmærksomhed er henvendt paa de Franskes Keiser — som affyrrer Tractaterne af 1815, som nys har antydet, at han i det rette Dieblik vil udtale, paa hvilken Maade Frankrig skal gjenerholde sine naturlige Grændser, og som vel ikke selv har sounget Brandfalken, men dog tilladt Andre, paa hvem han øvede Indflydelse, at gjøre det — ændser man aldeles ikke en anden Magt, der dog maastee har pustet stærkere til Åden, end man i Almindelighed er tilbøielig til at antage, og denne Magt er Rusland. Det aabenbarer sig stedse tydeligere, at der virkelig hersker en hemmelig Forstaaelse mellem Cabinetterne i Wien og St. Petersborg, og at Egaren ligesaa vel som Keiser